

14/6	Innstilt (uhelt)				
15/6		319	265	54	262.02
16/6	(premiere)	541	393	148	693.66
17/6	inngang	152	59	33	460.20
18/6		112	66	46	186.12
19/6	Innstilt (sykdom)				
20/6		146	47	99	334.84
21/6		95	62	33	153.12
22/6		158	116	42	206.14
					1,422.52
					1,797.43
					350.46
					387.20
					270.40
					354.20
					631.84

Det kan synes som om antallet av solgte billetter iallfall enkelte aftener er forholdsvist stort. Forholdet er imidlertid at også posten "Inntekt pr. forest." i virkeligheten omfatter maskerte statsbidrag, idet det i adskillig utstrekning foretas oppkjøp av billetter for det offentlige regning. Det er i så henseende nok å vise til nedenstående utdrag av teaterdirektorets brev til Kultur- og Folkeopplysningsdepartementet av 16. februar 1943:

"Når Innenriksdepartementet i samme brev stiller i utsikt at det underskud som blir påført Nationalteatret som følge av publikums boikott, skal bli dekket ved ekstraordinære tilskudd fra Oslo, Akers og Bærum kommuner, kunde det ved første betraktning synes likegyldig for teatret om ordningen med støttekjøp av billetter ble opprettholdt eller ikke.

Nærmere besett blir imidlertid forholdet et annet. To meget tungtveiende grunner taler for å beholde systemet med innkjøp av billetter til halv pris til hver forestilling:

1. I første rekke vil det få en revolusjonerende innflytelse på Nationalteatrets regnskaper, om støttekjøpet skal opphøre. Det er ikke ubetydelige summer Kultur- og Folkeopplysningsdepartementet har anvendt for å støtte teatret gjennom kjøp av billetter i stor stil. Bare til utgangen av januar d.å. har departementet i inneværende sesong anvendt kr. 53.000 til dette formål. Det er klart at dette støttekjøpet i høy grad har forbedret Nationalteatrets stilling, regnskapsmessig sett. I så henseende er det ikke likegyldig for teatret om regnskapet bringes til å balansere med en liten billettinntekt og tilsvarende ekstraordinære tilskudd - eller omvendt. I alle situasjoner hvor det gjelder med alle argumenter å hevde teatrets eksistensberettigelse, f.eks. når det kommer an på å skaffe bygningen brensel fra de tyske myndigheter, er det avgjørende betydning at posten Billettinntekter kan føres opp med et så stort beløp som mulig.

2. Dertil kommer at summen av det daglige billettsalg innvirker på det forfatterhonorar teatret skal betale. Nationalteatret fører som kjent fra en rekke nye norske dramatiske arbeider, og det er av stor betydning for våre unge dramatikere at oppførelsen av deres verker kan skaffe dem noe inntekter.

Skulde forfatterne bare motta presenter av det beløp som kommer inn i fritt salg, vilde det etterhånden føre til at tilgangen på nye norske skuespill som ble innlevert til Nationalteatret, vilde avta sterkt, og dette er hverken teatret eller våre unge dramatikere tjent med."

Siden vi sendte ut vårt siste nummer har takten i krigsutviklingen ytterligere øket. Det er ikke tvil om at vi står foran innledningen til siste akt. Det er mulig at det ennå kan ta tid for sluttavgjørelsen faller, men like sannsynlig er det at Tysklands sammenbrudd vil manifestere seg i løpet av de kommende hostmåned, ja for den saks skyld kan den situasjon inntre hva dag som helst, at tyskerne blir nødt til å oppgi sitt kvelertak på Norge. Hvilke skritt tyskerne og quislingene da i ren desperasjon vil ta, er det umulig å ha noen oversikt over. Men vi må være forberedt på at den overgangstid som vil inntre inntil landets lovlige styre atter er etablert, vil stille det norske folk overfor prøvelser som er alvorligere enn noen de hittil har opplevd i løpet av krigen. Den holdning hjemmefronten inntar når dagen kommer, vil kunne få avgjørende betydning for landets skjebne. Og nå om aldri før er det vi statstjenestemenn som i første rekke kommer til å bære ansvaret for utviklingen. Administrasjonsapparatet er den akse hele overgangen vil dreie seg om. Skal vi undgå kaos i overgangstiden, er det et vilkår at administrasjonens folk er klar over når det rette øyeblikk er kommet og uten å vakle trekker de nødvendige konsekvenser av det. Man venter av tjenestemennene at de under de kommende berivenheter opptrer modig og resolutt, men like viktig er det at de viser kollektivitet og ikke tar noe overilet skritt. Nærmere direktiver vil antagelig bli gitt når tiden er inne. Foreløpig kan vi ikke gjøre annet enn å innskjerpe at alle må følge de paroler som blir gitt og - det er også viktig - sørge for at de til enhver tid er ajour med de direktiver som foreligger fra ansvarlig hold. Enhver harselv ansvar for at han er ordentlig underrettet. Ver beredt. Følg parolene.

Etterkrigsproblemer. Det er vel få, om overhodet noen av våre offentlige etater som ikke på en eller annen måte er berørt av krigen. En lang rekke tjenestemenn er blitt fjernet fra sine stillinger, mens andre er trått tilbake fordi de ikke har funnet det forenlig med sin samvittighet å fortsette i tjenesten under vårt nåværende styre. Det sier seg selv at gjenopprettingen av lovlige forhold innen vår administrasjon kommer til å by på adskillige problemer. Da de må forsettes ikke å være alminnelig kjent, skal vi nedenfor i korthet gjøre rede for en del av de lovbestemmelser som herunder vil komme til anvendelse.

Ved provisorisk anordning av 22. januar 1942 om tillegg til straffelovgivningen om forrederi er det bestemt, at den som opprettholder medlemskap i, søker om eller samtykker i å bli medlem av Nasjonal Samling, nazistisk hird eller annen organisasjon som yter fienden bistand eller som medvirker hertil, straffes med tap for bestandig eller for et bestemt antall år av almen tillit. Som tilleggstraff kan anvendes bøter på inntil 1 million kr. Tap av almen tillit omfatter ifølge den samme anordning tap av offentlig tjeneste som den skyldige måtte inneha, tap av stemmerett i offentlige anliggender, tap av rett til å tjenestegjøre i Rikets krigsmakt, tap av rett til å utøve næring som er betinget av offentlig autorisasjon eller bevilling, tap av sjefsstilling eller lønnet eller ulønnet tillitshverv i selskaper, pensjonsretninger, forening, er eller andre sammenslutninger, samt tap av adgang til å oppnå stilling, tjeneste eller tillitshverv som nevnt.

Av særskilt interesse for de offentlige tjenestemenn er en senere provisorisk anordning av 26. februar 1943 om gjenoppretting av lovlige forhold i den offentlige tjeneste i Norge. Etter § 1 i denne anordning skal enhver tjenestemann i statens, en kommunes eller en offentlig innretnings tjeneste straks fjernes fra tjenesten så fremt det er grunn til å anta, at han i strid med ovennevnte anordning av 22/1.1942 har opprettholdt medlemskap i, søkt om eller samtykket i å bli medlem av NS, nazistisk hird eller annen organisasjon som yter fienden bistand. Bestemmelsene skal ifølge § 2 også gjelde den som av en ulovlig ansettelsesmyndighet eller i strid med gjeldende regler om ansettelse i offentlige

stillinger er ansatt i statens, en kommunes eller en offentlig innretningens tjeneste. Videre bestemmes det i § 3 at enhver tjenestemann som er satt ut av stilling av ulovlige myndigheter eller i strid med gjeldende regler om oppsigelse, avskjed eller suspensjon, skal anses som rette tjenesteinnehaver hvis ikke annet blir bestemt. Bestemmelsen i § 3 skal også gjelde tjenestemenn som etter 25. september 1940 har vært tvunget til å oppsi sin stilling eller til å søke avskjed eller tjenestefrihet eller som av politiske eller samvittighetsmessige grunner frivillig har trått tilbake fra utførelsen av sin tjeneste (§ 4). Endelig bestemmer § 5, at såfremt den som for tiden utfører offentlig tjeneste hvis rette innehaver går inn under § 3 jfr. § 4, ikke rammes av bestemmelsene i §§ 1 og 2, skal det, dersom vedkommende ved overtakelsen av stillingen var offentlig tjenestemann, treffes bestemmelse om hvorvidt han skal tilbakeføres til sin tidligere stilling eller overføres til ny tjeneste. De forskjellige avgjørelser som blir truffet med hjemmel i anordningen av 26/2.1943 tilligger Kongen eller den han bemyndiger. Ved tjenestemann forstås også arbeider som er ansatt i statens eller en kommunes tjeneste. Ombudsmenn går derimot ikke inn under anordningen (§ 6).

Som det vil fremgå av ovenstående skulle det ikke by på særlige vanskeligheter med loven i hånd straks å få fjernet fra sine stillinger de offentlige tjenestemenn som har hatt direkte tilknytning til NS. Ved siden av dem som således er eller har vært medlemmer av partiet, finnes det imidlertid også en del andre som har vist en lite nasjonal holdning i denne for vårt land så kritiske tid. I daglig tale går de gjerne under betegnelsen "stripete". Etter det vi har grunn til å tro må en regne med at der vil komme supplerende bestemmelser særlig med sikte på disse.

Vi vet at det blandt tjenestemennene er et alminnelig ønske at der må bli foretatt en både hurtig og grundig opprydning innen rekkene så snart dertil er anledning og vi tviler ikke på at våre styremakter deler dette syn.

Direktoratet for arbeidsformidling, som under riksfullmektig Astrups førerskap forestår utskrivningen til den nasjonale arbeidsinnsats, har etter fått en påminnelse om hvor populær institusjonen er. Natt til 28. august fant der sted en kraftig eksplosjon i direktoratets kontorer i Parkveien 8. Skadene skal være betydelige og vil forhøpentlig ytterligere bidra til å vanskeliggjøre arbeidsmobiliseringen.

Borgervakten. Som følge av de siste vellykte aksjoner mot en rekke bensinlagre tilhørende de tyske myndigheter har disse på ny begynt å skrive ut folk til borgervakt. Vi finner grunn til å innskjerpe parolen fra Hjemmefrontens ledelse: Ingen moter fram frivillig til borgervakten og blir hentet av politi, stikker en av på første vakt.

Rasjoneringsskortene. Minister Alf L. Whist har under 29. august 1944 sendt ut følgende sirkulærtelegram til forsyningsnemdene: "Næringsministeren innskjerper at forsyningsnemdene ved utdelingen av rasjoneringskort for 24. kortperiode etter gjeldende bestemmelser plikter å levere ut kort til alle norske borgere som ikke blir forpleiet i felleshusholdninger. Betingelsen for utleveringen er som tidligere bare at vedkommende står oppført i rasjoneringsregistret og kvitterer for mottakelsen av kortet enten ved levering av omslagsskortet for foregående periode eller ved avgivelse av særskilt kvittering på vanlig papir, jfr. sirkulærtelegram av 11. august d.å. Der er heller ingen forandring i de gjeldende regler for avhenting av kort ved fullmakt."

Når hensees til bestrebelsene som tidligere har vært gjort for å vanskeliggjøre utdelingen av rasjoneringskort til de som må holde seg skjult på grunn av arbeidsmobiliseringen, synes Næringsministerens telegram å innebære et avgjort tilbaketog.

Idyllen innen N.S. Vi kan ikke nekte oss fornøyelsen å gjengi nedenstående brev fra skoleinspektøren i Aker til Kirke- og Undervisningsdepartementet av 21. august 1944. Innholdet taler for seg selv: "I forbindelse med innkallingen til et i den siste tid opprettet "Hirdens bedriftsvern" skal jeg meddele følgende:

oleinspektøren i Aker overlærer Haga ved Smestad skole samt vaktmester teid ved Kjelsås skole er blitt beordret til 12mndrs.tjeneste i ovennevnte ern" Sesjon var onsdag 16.aug. Innbeordringenes undertegnere var fylkesrør Holm.

En kjenner ikke til etter hvilket prinsipp utvalget er foretatt, men det synes å ha vært heller romslig når de forskj. ledd av Akers skoleadministrasjon er blitt representert allerede ved de tre hittil kjente innkallinger innen Akers skolevesen. Det er overfor skolens øverste myndigheter i dette land ødlig å peke på hvilken innvirkning det har på skoleadministrasjonen når vsviktige ledd uten videre blir fjernet. Som ansvarshavende i en høy stilling som Kirke og Undervisningsdepartementet har betrodd meg, har jeg søkt kontakt med de innbeordrende myndigheter. Etter det som nå er kjent, kan en si at innbeordrede i flere tilfeller er utsatt for kronkende behandling. Sålædes vil mange arrestasjoner være foretatt i disse dager. En sådan ble vaktmester teid til del. Ved et besøk på Kjelsås skole konstaterte jeg at hans 8 årige datter var blitt igjen alene. Moren var bortreist på det tidspunkt. Overrør Haga stod midt oppe i arbeidet med timeplanen da innbeordringen kom. Jeg endte henstilling til fylkesføreren om at innbeordringen måtte bli opphevet r de administrative ledd. Under framfötet framla herr Haga en redegjørelse r sitt arbeide. Disse ble det imidlertid ikke tatt hensyn til hverken de ler senere. Han ble mött med at situasjonen kunne bli slik at det ikke kunne i noen skolegang i det hele tatt. Når det imidlertid ikke foreligger noen bud om alm. nedleggelse av skolen og den således må ha sin administrasjon nes det nokså eiendommelig at det drives den trafikk å "kidnappe" viktige m. ledd. Herr Haga er nå i Holmestrand. Skolen skulle begynne undervisning- a 21. august. P.g.a. visse forhold lyktes det ikke nå å få skolen i gang reløbig.

For mitt eget vedkommende vil jeg få opplyse at jeg umiddelbart etter nbeordringen sendte et skriv til fylkesføreren hvori jeg kort antydte hvilke nskeligheter Akers skolevesen allerede hadde om det ikke i tilgift skulle få e sådanne. Jeg minnet i den forbindelse om de konferanser om skoleforhold- ne i Aker som vi hadde hatt da det var aktuelt for bedriftsvernet å beslag- gge hele Tåsen skole. P.g.a. de store onkalfatrninger vi har hatt med hensyn l skolelokaler har meget av ordningen med skolens begynnelse vært nokså ytende. Arbeidet måtte bli å forsere ettersom feriens slutt nærmet seg. g meddelte dette i skriv til fylkesføreren og mötte ikke til "sesjon" tedenfor å høre fra fylkesføreren om ophevelse av beordring får jeg fra tatspolitiet ordre om å innfinne meg til en bestemt tid - tirsdag förstk. . 9. Etter hva jeg har erfart, betyr det kun en-ting, arrestasjon og senere orsendelse til Holmestrand etc.

De refleksjoner en gjør seg er mange. N.S.folk er blitt alarmert i aller øyeste grad og affären dröftes inngående nok. Spesielt hefter man seg ved en noe uvante fremgangsmåte som er kommet til anvendelse i flere tilfeller. tre uttalelser er falt og alm menige sier de ikke kan fri seg fra fölelsen at det er noe som ikke lenger stemmer - det er blitt svikt i tilliten, den föler sin tro på N.S.s framtid lammet. En uttrykte seg slik "Jeg var S.mann, ja" At det er uro i opfatningen viser fölgende krasse uttalelse Her innkalles til vakttjeneste for å oprettholde et politisk system som stjener seg av samme metoder som det system det selv i skrift og tale på det oldsomste fordömmet".

En må engste seg for konsekvensene av den aksjon som er foretatt i forbindelse med innkallingen. I en telefonsamtale med et av kontorene, som har ed disse innkallinger å gjøre, nevnte jeg at jeg ville innberette til departementet de tilfeller som angikk Akerskolene. Det ble da bemerket at det ikke alle nytte noe, at departementet ikke hadde noe å si her. Da jeg imidlertid ke kan tro det, og da denne sak er så alvorlig, må jeg så inntrengende jeg n be min høyeste overordnede, Kirke og Undervisningsdepartementet, om beskytt se både for skolen og dens personale som det her gjelder.

Heil og Sæl
Jens Holter p.t. skoleinspektör i Aker.

Kostholdet og sunnhetstilstanden under krigen.

Fra legehøld har vi mottatt følgende:

Lægene har drøftet krisekostens innvirkning på sunnheten. Etter offentlige beregninger for siste halvdel av 1942 er den rasjonerte kost kvantitativ og kvalitativ mangelfull, og særlig utilstrekkelig for så vidt angår fullverdig egghvite og fett. Voksne får for lite kalk, jern og A-D-vitaminer. Alene potetene har berget befolkningen i enkelte strøk fra en kostkatastrofe.

Der er meddelt sikre former av "hungerødem" ("vann i kroppen", en slags vattersøtt), særlig i bymessige industristøk med liten adgang til kjøp av varer utenom de rasjonerte. Der er også sett flere tilfelle av hemeralopi (nattblindhet) som ellers er en sjelden sykdom.

"Krisebetingede ødemtilstander" sees meget hyppig og oppfattes som en latent form av hungerødem forårsaket av biologisk mindreverdige eggwhiter, kanskje også fett- og vitaminsvikt. De rammede individer får hevelse om ankene og i ansiktet, må late vannet svært hyppig dag som natt og blir slappe. Enkelte får smerter og kriblende fornemmelser i hender og føtter, lignende dem i "beri-beri" (B-vitaminsvikt, som tidligere såes på seilskip i langfart).

Enkelte sykdommer forløper mer malignt (ondartet) enn tidligere. De fleste sykehus ser hyppigere svære former av lungebetennelse med en karakter lignende den epidemiske influensa i 1918. De nye stoffer (bl.a. sulfathiazol) synes å ha liten virkning på disse.

Antallet av nysmittede tuberkulose skal ikke være øket påfallende, men man ser i større utstrøking enn tidligere ondartede recidivtilfelle. Patienter - hvis tuberkulose har vært stum i årevis, men nu bryter ut igjen eller brer seg - går raskt til grunne.

Skabb og veneriske sykdommer har øket betraktelig i antall. Bekjempelsen av syfilisen blir et problem for årtier etter krigen. "Den germanske triade": syfilis, gonore og skabb følger i Wehrmachts spor.

På Grini har 1/3 av enkelte leirer hatt "hungerødem", særlig i perioder med pakkeforbud. Kosten består mest av "stormsuppe": en tynn grunnsaksuppe med gryn og snau mengde poteter og brød. Politiske fanger hjemvendt fra tyske konsentrasjonsleirer har i stor utstrøkinge hungerødemer. Byller i huden herjet som en epidemi blandt fangene. Mange ble smittet med tuberkulose i leirene og er døde eller sendt hjem som syke. Standarddiagnosen på dødsanmeldelsene er "lungebetennelse" og "hjertelammelse".

Den nedgang i sunnhetstilstanden som har kunnet konstateres som følge av krigen, aksentueres ytterligere ved at sykehusforholdene er langt dårligere enn under normale forhold. Av sinnsykeasylene er Rotvoll, Ronvik og Østmarka samt Hammerfest pleiehjem beslårte av de tyske myndigheter. Også Akers sykehus, Telemark fylkessykehus i Skien, Marinens sykehus på Horten og Trondheim sykehus er i sin helhet tatt av tyskerne, likeså flere store private sykehus, slik at en kan regne med at i alt 1500 - 2000 senger nå er unndratt norske patienter.

Idrettsspalten. Blandt de mange små NS-størrelser som nå har grepet årene fatt er også "byrettsdommer" Solveig Stang. Hun har overfor departementet gitt uttrykk for at hun helst vil bli fritatt for sin dommergjerning så snart som mulig.

Rikstrykdeverket. Som byråsjef i Fonds- og kassekontoret ble i 1943 ansatt tidligere sekretær J. Himberg-Larsen. Hans eneste kvalifikasjon for stillingen var at han var medlem av N.S. Etter at han ved flere anledninger hadde sendt inn søknader om reisetillatelse med påført falsk attestasjon fra direktøren om at det gjalt kasseettersyn, ble han først meddelt sykepermisjon for lengre tid. Han vil antagelig nå bli avskjediget fra sin stilling.

Bort med de stripete.

Vi gav i vårt forrige nummer en oversikt over de bestemmelser som tar sikte på å få fjernet fra administrasjonen tjenestemenn som etter okkupasjonen har vært medlemmer av N S eller er ansatt av NS myndigheter. Et like alvorlig problem er imidlertid de tjenestemenn som har vært ansatt allerede fra før krigen, og som aldri har vært innskrevet som medlemmer av partiet, men som på annen måte har sviktet den nasjonale front i løpet av okkupasjons-tiden. Vi sikter til dem som populært kalles de "stripete". De fleste større etater kjenner eksempler på folk som i krigens første - og for oss mest kritiske - tid lot sin optreden diktere av ønsket om å holde en utvei åpen til begge sider. De unngikk innmeldelse i partiet, men sørget for å demonstrere sin "lojalitet" overfor de nye makthavere på en måte som skulle sikre dem belønningen i tilfelle av at nasistene fikk beholde sin maktstilling i landet. Motivet har nok i mange tilfeller vært ren svakhet - frykten for avskjed, men like ofte utilfredsstillet ærgjerrighet eller rett og slett pengebegjær. Disse folk har som regel allerede inkassert belønningen i form av avansement på bekostning av bedre kvalifiserte kolleger. Siden det begynte å gå dårlig for tyskerne er de imidlertid blitt mer og mer nasjonale og idag er de naturligvis erklærte jössinger og tyskhatere alle som en. Som tidligere nevnt har vi - i all fall ikke ennå - fått bestemmelser som direkte rammer disse "stripete" statsfunksjonærer. Imidlertid må det hevdes at de personer det gjelder i den grad har satt seg utenfor sine medborgeres aktelse og tillit at de bør fjernes med den begrunnelse at de er uverdige og uskikket til å fortsette i offentlig tjeneste. Vi håper at det snarest mulig blir gitt bestemmelser som tar sikte på dette. Det ligger dog i dagen at vi her er inne på et meget ømtålelig emne. For det første berør avgjørelsen på en skjønsmessig vurdering som gir stort spillerum for individuell oppfatning hos forskjellige myndigheter, og videre vil det faktiske bevissspørsmål volde alvorlige problemer. Unnfallenheten kan jo ha manifestert seg på utallige subtile måter som det etterpå kan være vanskelig nok å redegjøre for - enn si å bevise. Man må også regne med at de anklagede i mange tilfelle vil forsøke å komplisere forholdet ved å trekke inn sin optreden fra krigens siste år. I den tid da krigens utfall allikevel var gitt, kan det nok hende at tidligere unnfalende personer endog har ytet en aktiv innsats på den rette siden. Dessuten må man vel regne med at det etter krigen vil bli et stort behov for øvet arbeidskraft i administrasjonen, og at dette vil kunne trekke i retning av løfeligdom overfor folk som i og for seg ikke fortjener å få beholde sine stillinger. - På vegne av det store flertall av tjenestemenn som under hele krigen har stått fast på den felles front - må vi imidlertid advare mot at man vikar tilbake for de vanskeligheter som er forbundet med en rettferdig utrensning i den offentlige tjeneste. Vi som satt i administrasjonen i de vanskelige dager i 1940 og 1941 og var med på å danne front mot nasistenes press, vi glemmer ikke så lett hvordan det virket når noen av våre kolleger sviktet. Vi vet hvilket ansvar de unnfalende har for at nasistene har fått det tak på administrasjonen som de har og dermed for de ulykker som er påført mange av våre lands menn. Vi vet også at enkelte statstjenestemenn som idag går omkring som store jössinger, ved sitt tidligere eksempel bærer ansvaret for at svakere og mindre "smarte" kolleger er blitt lokket til å løpe linen ut. For oss som har sett dette på nært hold, vil det være en umulighet å fortsette vårt arbeid etter befrielsen sammen med - eller kanskje endog underordnet - folk av denne typen, folk som ikke kan betrakte som annet enn forredere. Særlig vil forholdet bli uholdbart om man tenker seg at en "stripet" tjenestemann skal få beholde en stilling som han har oppnådd under krigen til fortrenghet for andre som han ellers vilde ha stått tilbake for. Ikke bare for vår personlige verdighets skyld, men også av hensyn til statstjenestens anseelse må vi gå inn for at administrasjonen kvitter seg med alle som under okkupasjonen har sviktet den nasjonale front - uten hensyn til om vedkommende har vært medlem av N.S. eller er ansatt av nasistene.

Det er neppe tvilsomt at det samme syn er fremherskende også utenfor s statstjenestemennenes rekker. Det vil kunne virke ødeleggende på den almindelige rettsfølelse og respekten for lov og rett om notorisk "stripete" personer skal få utøve offentlig myndighet etter krigen.

Kirke- og undervisningsdepartementets sjef har tidligere henledet oppmerksomheten på seg ved aksjoner mot tjenestemennene. Etter det mislykte fremstøt med spørreskjemaet "bolsjevikkjemaet" som vi før har bragt melding om, og avskjedigelsen av hele personalet i Revisjonskontoret, forsøker han nå ved "rasjonalisering" å begrense sakenmengden for å bli mindre avhengig av embets- og tjenestemenn som han ikke kan erstatte med partifeller. Kirkekontorets personale var blant dem som lot spørreskjemaet ubesvart. Kontorets saker blir nå i størst mulig utstrekning overlatt til stiftsdirleksjonene, også slike spørsmål som etter uttrykkelig lovbestemmelse skal avgjøres av departementet. Det gamle og kyndige personale i Kirkekontoret, som uavlatelig ble plaget med gestapoforhør og ransakninger, da prestene sa seg løs fra de nasistiske makthavere, blir nå beordret over i andre kontorer, bl.a. Revisjonskontoret. Det er betegnende for rotet og forvirringen blant nasilederne at man først avskjediger tjenestemenn, som nekter å svare på spørreskjemaet, og så beordrer man over i de ledige stillinger andre tjenestemenn, som heller ikke har svart på skjemaet.

Et falsum Mange Osloborgere har i den siste tid i sin postkasse funnet et skriftstykk som gir seg ut for å være "illegalt" og som inneholder lavtliggende og smussige angrep og insinuasjoner mot Kongen og Kronprinsen. Det skulle være overflødig å gjøre oppmerksom på at ansvarlige kretser ikke har noe å gjøre med dette produkt, som er et falsum som er sendt ut fra fiendtlig hold for om mulig å skape splid og usikkerhet på hjemmefronten.

Likvidasjonsstyret for inndratt formuer er blitt en overmåte omfattende institusjon. Den nasistiske apettitt på rettskafne nordmenns eiendeler er umettelig. Styret har nå hånd over ca. 1.500 jødeboer og ca. 5.000 flyktningsboer. Som kjent ble jødiske formuer inndratt ved "lov" av 26/10 1942 og en annen "lov" av 20/5 1943, gir "hjemmel" for frakjønning av norsk statsborgerrett og for formuetsinndragning, som for resten også skal kunne skje uten frakjønning av statsborgerretten. Likvidasjonsstyret har også hatt fingrene borti de advokatboer som ble inndratt for en tid siden i henhold "loven" av 11/2 1943 om inndragning av hjelpemidler ved straffbare handlinger av folke- eller statsfiendtlig art. Disse betydelige formuesmasser er nå falt i hendene på likvidasjonskontorets leder advokat Håkon Høst som i den nye tid er dukket frem av ubemerketheten for å gjøre seg en næring av politisk utukt. Fast eiendom blir solgt underhånden til de nasister som skal skaffes leilighet eller som skal anbringe sin nyerhvervede kapital i realverdier. Løsøre blir solgt til frontkjemper eller andre fortjente partifeller. Eiendelene blir spredt for alle vinder og man kan tenke seg hvilke glimrende forretninger det her gjøres med ranet gods. Det sørgelige er imidlertid at en del verdigjenstander, bl.a. malerier og bøker, blir solgt gjennom de vanlige auksjonsforretninger, og at det virkelig finnes en del mennesker som ikke skammer seg for å opptre som kjøpere, til tross for at de må ha all grunn til mistanke om hvor eiendelene kommer fra. Vi innskjerper derfor den advarsel som den illegale presse tidligere har bragt, mot kjøp av malerier, bøker og innbo på auksjoner og hos kunst- og antikvitethandlere, når man ikke med sikkerhet vet at det er ordinære og lovlige salg det dreier seg om. Kjøp av gods som er beslaglagt hos norske borgere i henhold til de ovennevnte "lover" er heleri og kjøperne oppnår bare å hjelpe n.s. med å reise penger på ranet gods. De rettmessige eiendomsrettene beholder sin eiendomsrett.

Idyll. Det er oppstått alvorlige rivninger mellom de to høyeste myndigheter i Finnmark, "fylkesmann" Bekeng og "politipresident" Holtskog. Saken har foreløpig endt med nederlag for hr. Holtskog, som fra tidligere har atskillig herostratisk berømmelse- bl.a. som fosterfordriver.

På Stavangerkanten har følgende utslag av fellesnyttan foran egennyttan vekt atskillig oppsikt: n.s. ordføreren i Fister i Ryfylke (for øvrig eneste partimann i bygden) hadde fastsatt plukningsforbud for tyttebær til 30.

agust. I siste halvdel bodde den beryktede statspolitibetjent Wickström sammen med en kollega hos ordføreren, som driver pensjonat. Disse herrer lukket ulovlig tyttebær, et halvt hundre liter, som ordføreren personlig førte på bryggen, da de den 21. august tok båten til Stavanger. Bærene to på dekket i kartonger som ikke tåler meget fuktighet, og uheldigvis var det sterkt regnvær. Det gikk hull på pakningene slik at bærene flommet over dekket. I all sin blodrøde prakt vidnet de om den straffbare handling som var begått av lovens håndhevere. Det er bare rimelig at ordføreren har latt seg intervjuet i distriktets nyordnede avis og beklaget seg over brudd på fredningen. Slike brudd kunne ha vært unngått hvis bestemmelsen var blitt formulert slik at bærene var fredet, inntil medlemmene av det statsbærende parti hadde forsynt seg.

n.s. folkenes tørst vokser etter som utsiktene for tysk seier avtar. De fleste medlemmer har heldigvis tilleggskvote, representasjonskvote, frontkjemperkvote osv. men ikke alle greier seg med det. Forleden hadde Telles restaurant besøk av "prisdirektør" Bjørheim og konditor Johansen (innhaveren av Ritz). Etter å ha lesket seg med en flaske likør og en flaske champagne forlangte de mer, men dette ble avslått. Dagen etter ringte Bjørheim til kontrollkomiteen og ga beskjed om at Telles restaurant måtte flyttes ned en lavere prisklasse.

Forøvrig har Bjørheim nylig forøket prisdirektoratets personale med to personlige venninner, hvorav den ene har vært kjøkkenpike på den tyske arines restaurant.

Det er kommet klage på en del av Prisdirektoratets personale. De er ansett for å være "politisk utilfredsstillende" og "politisk upålitelige". Den overveiende del av personalet i Prisdirektoratet har en god norsk innstilling og beklager at de ikke er kommet med i klagen.

Kontorsjef Bergmann i Ordenspolitiets forvaltningsavdeling er reist over grensen til Sverige. Han var en av dem som i sin tid "så de gode sider ved nyordningen" og som det nye styres menn fant "politisk tilfredsstillende" selv om han så tiden an med hensyn til innmelding i n.s. Kort etter opprettelsen av Politidepartementet i 1940 avanserte Bergmann forbi en eldre men mindre "sympatisk innstillet" kollega i samme kontor. Vi advarer mot å tro at noen kan bedre sin stilling og anseelse ved å flykte fra landet alleovte tider.

Under kampene på Kandalaksfronten omringet russerne en avdeling på ca. 200 av quislings "skijegere". Om denne katastrofe, som fant sted omkring 25/6 1944, og hvorfra bare ca. 40 kom fra det med livet, derav halvdel hardt såret, får den norske almenhet i disse dager beskjed gjennom "Fritt Folk"s og "Aftenposten"s dødsfallsannonser.

På Jevnaker ble for en tid siden distriktslegboligens frukthage, som tyskerne har rekvirert, en natt ribbet for fruktkart. Den stedlige tyske militære myndighet, som også er fortørnet over at befolkningen ikke hilser på herrefolkets representanter, har som straff pålagt Jevnaker kommune å levere Wehrmacht 150 kg. epler og 20 kg. plommer. Dette er den største seier for de tyske våpen som den senere tid har bragt melding om.

Den beryktede n.s. mann Sigvart C. Knutsen, Jar, som under forrige krig gjorde seg bemerket som spritgalek, og under denne krig har vært "idrettsleder" m.v. i Barun, ble fredag morgen 8/9 skutt i Birkelundveien på vei til sitt arbeidssted.

Utgifter til juridisk hjelp for politimestrene. I Harstad har man måttet konstituere en politimester som ikke er jurist. Vi siterer her et utsnitt av et brev fra ham til Politidepartementet:

"H.r. advokat Harr, her, er av Justisdepartementet nylig oppnevnt til hjelpeaktør ved Trondenes og Senja herredsretter. Jeg har konferert med høyesterettsadvokaten herom. Han vil ikke motsette seg pålegget, men da han er overbelesset med arbeid, er vi blitt enige om at jeg selv skal ta en del av aktoratene, eventuelt etter å ha søkt råd hos h.r. advokaten om hvorledes

prosedyren skal legges an i den enkelte sak. Det vil således bli spørsmål om å betale h.r. advokat Harr for juridisk bistand i noen utstrekning. Utgiftene hertil må formentlig utredes av politiets kasse. sign. Lahaug.

Politisk brennevin og tobakk i Statsbanene. "Generaldirektør" Vik har påtatt sig å skaffe personalet i Statsbanene ekstra brennevin og tobakk. Vi gjør merksam på at det er forbudt å ta imot mer enn den ordinære rasjon 3 fl. brennevin og 200 gr. tobakk. De som tar imot sine rasjoner, pålegges å dele med kolleger som ikke har fått slike rasjoner. Den som bryter dette påbud vil bli merket og vil få sitt oppgjør senere. Husk! Ta ikke imot politisk brennevin eller tobakk i Statsbanene!

Moderne lovgivningsteknikk. Det viktigste point for nasistene når de "gjennfører" en sak, er å utnytte den i agitasjonens tjeneste. Den nye tids menn finner det ved enhver anledning nødvendig å demonstrere sin besluttosomhet og handlekraft. Når det gjelder lovvedtak gir denne besluttosomhet sig sjelden utslag i noen rask eller grundig forberedelse av saken - tvertimot, det somles og rotes ubeskrivlig. Men når loven først blir gitt, da skal den helst tre i kraft straks - uten hensyn til om hele dens øyemed blir forspilt når det ikke gis tid til å forberede iverksettelsen på en skikkelig måte. Det er vel først og fremst sig selv lovgiverne søker å imponere på denne måten, folk utenfor partiet mangler visst i all fall politisk modenhet til å gutere fremgangsmåten. Et godt eksempel på moderne administrasjon har vi i loven av 2. august 1944 om opprettelsen av Jondalen herred; den opprettes den nye Jondalens herredskommune med tilbakevirkende kraft fra 1. juli 1944. Blandt dem som ikke ble imponert over denne overordentlige besluttosomhet fra ministerpresidentens side, var N. S. fylkesmann Hundseid. Han skrev til departementet at han hadde gjort henvendelse til alle som overhode kunne komme i betraktning som ordfører i den nye kommune, men ingen kunne påta seg vervet all den stund det ikke var gitt dem tid til å sette sig inn i saken på forhånd og etter henstilling fra Hundseid skal det nå gis en ny lov som endrer loven av 2. august slik at gjennomføringen utsettes ett år. Da loven av 2. august har opphevet den tidligere lovgivning om administrasjonen av Jondalen-distriktet må dennes gyldighet forlenges med tilbakevirkende kraft. Den nye lov skal derfor gis med "grunnlovsparagraf".

Effektiv administrasjon. Etter ordre fra Riisnæs har administrasjonapparatet i lengere tid vært travelt beskjeftiget med opprettelsen av en tvangsarbeidsleir på Andfjell i Nord-Rana. Hensikten har bl.a. vært å imøtekomme en tysk ønske om arbeidskraft til vedhugging for Nordlandsbanen. Alle sakkyndige instanser har innstendig frarådet projektet - bl.a. under henvisning til at stedet ligger 8 mil fra nærmeste bebyggelse og flere mil fra nærmeste telefonforbindelse, og at bostedsforholdene er slike, at det vilde være livsfarlig for folk å oppholde seg der om vinteren. Det har vist sig umulig å få fengselsfunksjonærer til leiren på vanlig måte, så Riisnæs har måttet beordre folk oppover som straff for tjenesteforslelser. Flere av de beordrede fengselsfunksjonærer har rømt på veien nordover. For kort tid siden ble første kontingent sikringsfanger sendt oppover fra Oppstad. Transporten foregikk under så redselsfulle forhold at flere av fangene ble sinnssyke. Andre fikk epileptiske anfalleller brøt sammen på annen måte, slik at de måtte settes av underveis. Ved fremkomsten til Andfjell viste det sig at alt manglet i leiren - fra spisebestikk og annet utstyr til ordentlig vakt-hold. Følgen var at en rekke av fangene klarer å rømme over grensen til Sverige. Og nå foreligger det endelig beslutning om at projektet skal drop-pes. Antagelig er det tyskerne som har innsatt det vannvittige i foretaket. De sorgelige rester av fangetransporten og fengselsbetjeningen er sendt sydover igjen.

Vår egenifront. I okkupasjonstiden har embes- og tjenestemennene hatt sine spesielle oppgaver og problemer ved siden av dem som reiser seg for andre borgere av et hærtatt land. Vanskelighetene meldte seg i samme øieblikk som fienden overtok den faktiske maktutøvelse i landet. Og da tyskerne høsten 1940 kastet masken og gav oss de kommisariske, begynte trengselstiden for alvor for statstjenestens folk. Parolen var at vi skulle fortsette i stillingene så lenge det lot seg gjøre å utrette nyttig arbeide, og at selv-sagt ingen måtte gå fiendens ærender. Detaljerte retningslinjer kunne ikke gis. Tjenestemennene har stortsett selv måttet ta standpunkt til hva de kunne gjøre til beste for landet i sine stillinger. Vi skal ikke søke å gi noen vurdering av tjenestemennenes innsats i denne tiden, men slår fast at den del av hjemmefronten som vi skal holde, er blant de viktigste frontavsnitt. Alle som arbeider i statstjenesten må være klar over dette.

Til tross for at makthaverne har "rensket ut" ved avskjedigelser og arrestasjoner og søkt å gjennomsyre statene med sine lydige lakeier, består det gamle maskineri i det store og hele på de fleste områder, slik at det i hvert fall kan tre i funksjon på kort varsel. Om kort tid vil betydningen av dette vise seg. Da, og spesielt i overgangstiden vil vi få merke hvor viktig det er at tjenestemennene har almenhetens tillit. Dette tillitsforhold er utvilsomt styrket, etter hvert som forståelsen av tjenestemennenes innsats på hjemmefronten har bredt seg. Men desverre ennå finnes det enkelte innen våre egne rekker som ikke skjønner at tjenestemennene har en ubegrenset plikt til hjelpsomhet mot gode nordmenn og til å avbøte virkningene av overgrep fra N.S. og tysk side. Disse få kan gjøre uoverskuelig skade, især ved å svekke den gjensidige tillit, som er nødvendig for samholdet på hjemmefronten. Dette er vår siste advarsel til dem som bare tenker på sin egen sikkerhet.

Vi kan heller ikke tåle at enkelte tjenestemenn, som selv regner seg for gode nordmenn av "forsiktighetshensyn" opptre på en slik måte både overfor publikum og i konferanser med andre offentlige myndigheter at folk ikke vet hvor de har dem. Det er en selvfølge at tjenestemennene skal vise sitt standpunkt på en utvetydig måte i all sin virksomhet og myndighetsutøvelse. Provokatorisk opptreden ville være meningsløs slik som forholdene ennå er. Men det er så mange måter å moddele seg på. - Og folk skal vite hvor vi står.

Fellesnyttan foran egennyttan. Det er nå som ventelig var bestemt at inndragningen av tobakks og brennevinshortene ikke skal gjøres gjeldende for medlemmer av det statsbærende parti. NS folkene vil i den nærmeste fremtid få kort utdelt mot legitimasjon av sitt medlemskap. Ganske karakteristisk er det at utdelingen ikke som vanlig skal foregå gjennom landets forsyningsnemnder; antagelig har de utvalgte på det nuværende tidspunkt liten lyst til å legitimere sitt medlemskap ved fullt dagslys på et offentlig kontor. Utdelingen skal i stedet foregå gjennom partiorganene, som i disse dager fra ett av korttrykkeriene har fått levert tobakks- og brennevinshort i så stort antall at man må gå ut fra at fortjente medlemmer skal få flere kort hver.

Fra Advokatnytt gjengir vi: Søk ikke stillinger på anonyme annonser. Fra tid til annen kan man i avisene se annonser fra anonyme advokatfirmaer hvor det søkes etter unge jurister. Vi må på det sterkeste advare våre unge kolleger mot å svare på disse annonser. Makthaverne har for tiden et sterkt behov for unge jurister til å fylle de forskjellige stillinger som står ledige på grunn av statstjenestemennenes blokkade, og vi må være forberedt på at de ikke vil unne seg for å bruke de egeneste midler for å oppnå sin hensikt. Vi har således grunn til å tro at man nettop ved anonyme annonser søker å få rede på unge jurister som kan beordres til de ledige stillinger.